

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Liv@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi avaruustoiminnan turvallisuudesta, häiriönsietokyvystä ja kestävyydestä unionissa (avaruusasetus), U 67/2025 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi avaruustoiminnan turvallisuudesta, häiriönsietokyvystä ja kestävyydestä unionissa (avaruusasetus), U 67/2025 vp.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa asiassa kunnioittavasti seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa tuoda esiin ehdotuksen vaikutukset Euroopan unionin kyberturvallisuudirektiivin (jäljempänä NIS2-direktiivin) soveltamiselle. Ministeriö pitää tärkeänä, että avaruusalaan liittyvä kyberturvallisuus toteutuu tehokkaasti. Avaruustoimijoita koskevan sektorikohtaisen unionin lainsäädännön ei tulisi olla päällekkäistä tai ristiriidassa horisontaalisen kyberturvallisuutta koskevan unionin lainsäädännön ja sen jäsenmaille asettamien velvoitteiden kanssa. Tällaista horisontaalista sääntelyä on avaruustoimijoiden osalta jo olemassa NIS2-direktiivissä. Päällekkäistä sääntelyä on vältettävä ja sääntelystä aiheutuvan taakan vähentämiseksi säädösten keskinäisten suhteiden on oltava selviä. Unionin lainsäädännön tulisi muodostaa eheä kokonaisuus siten, että eri toimijoille asetettavat vaatimukset ovat selkeitä ja oikeasuhtaisia. Asetusehdotuksesta ei myöskään selkeästi ilmene, mitkä avaruusalan toimijat eivät kuulu NIS2-direktiivin velvoitteiden piiriin ja olisivat siten avaruussäädöksen velvoitteiden piirissä. Olisikin tarpeellista saada lisäselvitystä ehdotuksen suhteesta NIS2-direktiiviin sekä tarkennusta niihin toimijoihin, jotka tämän ehdotettavan säännöksen piiriin kuuluisivat.

Ministeriö toteaa myös, että on epäselvää, mitä etuja EU:n avaruussäädöksessä mainittu poikkeamaraportointi toisi ja millaisia hyötyjä sillä saavutettaisiin suhteessa esimerkiksi mahdollisesti pienillekin toimijoille aiheutuviin vaatimuksiin ja kustannuksiin nähden. Säädösehdotusta tulisi tarkastella myös suhteessa 19.11.2025 julkaistuun Euroopan unionin koontiasetukseen (Digital Omnibus), jolla tehtäisiin muutoksia tietosuojaa, dataa ja kyberturvallisuutta koskeviin säädöksiin (digiomnibus-paketti). Ehdotusten tavoitteena on vähentää

yriytysten hallinnollista taakkaa ja edistää innovaatioita EU:ssa yksinkertaistamalla ja yhdenmukaistamalla digitaalista sääntelyä. Avaruusasetuksen tuoma päällekkäinen sääntely on ministeriön näkemyksen mukaan osittain digiomnibus-paketin hengen vastaista.

Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa korostaa asetusehdotuksen vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Asetusehdotus sisältää uusia tehtäviä nimettävälle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle sekä mahdollisesti erikseen nimettävälle teknisille asiantuntijaelimille. Suomessa ei vielä ole kyseisenlaista teknistä asiantuntijaelintä, joten tämä tulisi perustettavaksi. Tämä osaltaan lisää asetuksen viranomaisvaikutuksia sekä aiheuttaa mahdollisesti muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, kun kyseiset tehtävät säädetään viranomaisen tehtäviksi. Ehdotuksen sisältämällä oikeusturvakeinoilla saattaa myös olla vaikutusta lupaprosessin kestoon sekä lupa-asian viivytyksettömyyteen käsittelyyn. Asetusehdotuksen mukaan teknisen elimen asiantuntija-arvio olisi valituskelpoinen päätös ja kansallisen lupaviranomaisen on otettava arvio huomioon lupaharkinnassaan.

Koska asetus toisi voimaan tullessaan lisää velvoitteita kansalliselle viranomaiselle, myös hallinnollisen taakan pitäminen vähäisenä sekä hankkeen kustannusneutraalisuus tulisi huomioida. Riittävän pitkä siirtymäaika olisi oleellinen ehdotetun asetuksen soveltamiselle ottaen huomioon jäsenvaltioille ja kansallisille viranomaisille ehdotetut uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdollinen tarve perustaa uusia elimiä asetuksessa ehdotettujen tehtävien hoitamiseksi.